Gemeenteraden van de bij GGD Hollands Noorden aangesloten gemeenten

Uw kenmerk:		E-mail	
Ons kenmerk:	2053071364-90929	Datum:	14 april 2021
Contactpersoon:		Bijlagen:	5
Doorkiesnummer:		Onderwerp:	Jaarstukken 2020

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u de Jaarstukken 2020 GGD Hollands Noorden. In deze stukken leggen we (financieel) verantwoording af aan het algemeen bestuur van de GGD. Daarnaast zijn het accountantsrapport, het toetsingsformulier en een verantwoording in één oogopslag bijgesloten. Naast de programma-verantwoording over 2020 wordt ook een populair jaarverslag uitgebracht. U treft de link aan op de bijgevoegde flyer.
Het algemeen bestuur besluit over de jaarstukken met inachtneming van de zienswijzen van uw raden. Op basis van de afspraken die voor Gemeenschappelijke Regelingen in onze regio gelden, ontvangen wij uw zienswijze op deze stukken graag uiterlijk 25 juni 2021. Besluitvorming over deze stukken vindt plaats in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 7 juli 2021.

Terugblik algemeen
Het jaar 2020 heeft voor de organisatie grotendeels in het teken gestaan van de bestrijding van de Covid-19 pandemie. Dit heeft enorme impact gehad op de GGD-organisatie, zowel organisatorisch als financieel. De meerkosten als gevolg van Covid-19 krijgt GGD HN volledig vergoed door het Ministerie van VWS. Over 2020 is een positief jaarresultaat behaald van € 221.000. Dit is overwegend incidenteel van aard. In het overzicht van baten en lasten is dit meer gespecificeerd weergegeven per onderdeel (pagina 10).

Opvolging zienswijzen voorgaand jaar
Gemeenten hebben bij de jaarrekening 2019 zienswijzen in gediend. U bent na de besluitvorming in het algemeen bestuur al geïnformeerd over de opvolging daarvan. Graag vatten we nog samen wat wij in het afgelopen jaar met deze zienswijzen hebben gedaan.

a. De gemeenteraden van Alkmaar, Bergen, Castricum en Heiloo hebben gevraagd de maatschappelijke effecten op te nemen en gebruik te maken van de monitorinformatie uit gezondheidsonderzoeken. Deze zienswijze is opgevolgd. De monitorinformatie uit gezondheidsmonitors en panelonderzoeken is beschikbaar via de gezondheidsatlas. Daarnaast worden de documenten en cijfers uit de Planning & Control cyclus met een interactief dashboard beschikbaar gesteld.

b. De gemeenteraad van Medemblik heeft gevraagd om bij vaste rapportagemomenten te informeren over Covid-19 gerelateerde zaken, de financiële consequenties hiervan en de inzet van de bestemmingsreserve Covid-19. Deze zienswijze is opgevolgd. Het algemeen bestuur heeft voortgangsrapportages ontvangen over inzet van de GGD bij de bestrijding van Covid-19, de gevolgen voor onze werkzaamheden en financiën. Daarnaast zijn de individuele gemeenten geïnformeerd over de wijze waarop is omgegaan met de uitvoering van (aanvullende) taken. De ultimo 2019 gevormde bestemmingsreserve corona bedraagt € 284.000 en is in 2020 niet aangesproken. De totale meerkosten COVID-19 bedragen ruim € 14 miljoen en worden volledig vergoed door het ministerie.
c. Nagenoeg alle gemeenteraden hebben gevraagd alles in het werk te stellen te stellen om voor de jaarrekening 2021 een goedkeurende verklaring te ontvangen voor zowel betrouwbaarheid als rechtmatigheid. Deze zienswijze is opgevolgd. Over 2020 heeft de accountant een goedkeurende verklaring afgegeven over zowel de betrouwbaarheid als de rechtmatigheid.

Programmaverantwoording in het kort
De medewerkers van de GGD hebben zich in 2020 professioneel ingezet om bij te dragen aan een gezonder Noord-Holland-Noord. Dit hebben zij gedaan vanuit een aantal programma's:
1. Jeugd
2. Infectieziektebestrijding
3. Kwetsbare inwoners
4. Onderzoek, Beleid en Preventie;
5. Veilig Thuis.

Per programma hebben naast de reguliere activiteiten ook nog extra activiteiten plaatsgevonden. We lichten hieronder een aantal uit.

Het programma Jeugd werkte in 2020 aan de verbetering van de uitvoering van het basispakket JGZ met het programma doorontwikkeling JGZ 2020-2023 om beter aan te kunnen sluiten op de veranderde behoeften en wensen van klanten, medewerkers en gemeenten. Het uitgangspunt daarbij is de juiste zorg, op het juiste moment, door de juiste professional. Daarnaast is de taakherschikking JGZ 0-4 jaar versneld opgestart, waarbij jeugdartsen worden ingezet waar ze het meest nodig zijn. Daarmee wordt ook ingespeeld op het tekort aan jeugdartsen.

Bij medische milieukunde kwamen mede door Covid-19 bij het opengaan van de scholen veel vragen over ventilatie. Ook is veel tijd geïnvesteerd in gemeentelijke initiatieven op het gebied van de Omgevingswet.

Bij Reizigersvaccinatie daalde het aantal reizigers dat voor vaccinatie kwam met tweederde. De forensische artsen kregen daarentegen extra taken om op verzoek van de politie de bemonstering van verdachten uit te voeren en verdachten te testen op Covid-19. In 2020 werd ook duidelijk dat de politie de medische arrestantenzorg gaat aanbesteden. De GGD-en in Noord-Holland bereiden zich samen voor op deze aanbesteding. Het aantal lijkschouwingen na euthanasie steeg opvallend in 2020.

Ook de teams Vangnet & Advies kregen meer meldingen in 2020. Daarnaast voeren deze teams ook taken uit in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). Het aantal meldingen was lager dan aanvankelijk begroot.

Covid-19
De Covid-19 pandemie betekende voor GGD Hollands Noorden constant aanpassen van de organisatie aan wijzigingen van het landelijk testbeleid en het uitvoeren van bron- en contactonderzoek. In april 2020 werd gestart met de eerste teststraat in Alkmaar, aan het einde van 2020 beschikten we over 6 teststraten en één testlocatie (Texel) verspreid over het hele werkgebied. Er werden ruim 219.000 tests uitgevoerd, het aantal Covid-besmettingen over 2020 in ons werkgebied bedroeg 24.770. Aan het einde van 2020 bestond het Corona Team uit 239 fte. Dit aantal medewerkers groeit nog steeds in verband om in 2021 ook de vaccinaties uit te voeren. De kosten voor het bestrijden en beheersen van Covid-19 bedroegen over 2020 ruim 14 miljoen euro. Deze worden volledig vergoed door het Ministerie van VWS. Maandelijks wordt een declaratie ingediend bij VWS.

Naast de werkzaamheden voor Covid-19 had de pandemie ook invloed op onze reguliere werkzaamheden. Graag gaan we daar kort op in. De kritische processen in de Jeugdgezondheidszorg (hielprik, contactmomenten en vaccinaties voor baby's en kinderen, ondersteuning kwetsbare gezinnen) gingen ondanks de pandemie gewoon door. De medewerkers hebben daar een enorme veerkracht en creativiteit laten zien door gebruik te maken van beeldbellen, webinars, chatfunctie, andere wijze van organiseren van groepsvaccinaties.

Bij het programma Infectieziekten was door de negatieve reisadviezen het spreekuuraanbod voor reizigersvaccinatie laag. Andere onderdelen als de spreekuren voor seksuele gezondheid zijn vanaf maart 2020 afgeschaald naar louter spoedzorg. Contactonderzoeken voor TBC, screening en patiëntenzorg zijn gewoon doorgegaan. Vanaf juni werd al weer gestart met BCG-vaccinatie en vervolgscreeningen.

De Teams Vangnet & Advies en de Brede Centrale Toegang zijn zo veel mogelijk binnen de richtlijnen van het RIVM doorgegaan met hun werk, juist om de meest kwetsbare inwoners bij te staan. Door de pandemie werden de teams regelmatig benaderd door melders die zich zorgen maakten over mensen die zij zagen afglijden omdat andere instanties geen fysiek contact meer hadden met deze cliënten en de zorg hadden afgeschaald.

Bij Veilig Thuis was de verwachting dat door de maatregelen covid-19 het aantal adviezen en melding zou toenemen. Dit bleek niet het geval, er was nauwelijks sprake van een stijging van het aantal meldingen. Het aantal adviezen is licht gestegen met 6%, vooral door meer adviezen aan niet professionals (gezin, buren, familie, vrienden).
In april, juni en november 2020 zijn door de afdeling epidemiologie panelonderzoeken gedaan naar de beleving van de coronacrisis.

Voor de teams Facilitair en ICT was 2020 een zeer druk jaar. In april is de eerste teststraat ingericht en er volgden nog 6 locaties. Daarnaast moest extra kantoorruimte worden gehuurd en ingericht. Het team HR kreeg de opdracht extra medewerkers te werven voor bron- en contactonderzoek en het

testen. In 2020 zijn ruim 450 medewerkers aangesteld, die vervolgens ook voorzien moesten worden van een werkplek, laptop en telefoon.

Belangrijkste kerncijfers

Onderstaande tabel bevat een opsomming van belangrijkste kerncijfers over onze resultaten.

Tabel 1: Resultaten 2018-2020	2018	2019	2020
Programma Jeugd			
Kinderen in zorg	134.520	128.382	126.983
Inwoners bereikt met prenatale voorlichting	4.266	4.272	2.813
Programma Infectieziektebestrijding			
Nieuwe meldingen infectieziekten	259	314	136[1]
Besmettingsaccidenten	72	77	52
Nieuwe personen in zorg met tbc	107	88	76
Consulten soa-spreekuur	4.074	4.444	3.845
Aantal gevonden soa's	812	975	942
Klanten reizigersadvisering	15.392	16.452	5.253
Aantal meldingen milieuvragen	177	193	152
Programma Kwetsbare inwoner			
Meldingen OGGZ	2.415	2.517	3.051
Lijkschouwingen: – waarvan lijkschouw bij vermoeden niet natuurlijke dood – euthanasie	928 398 380	906 396 371	943 399 430
Verrichtingen medische zorg arrestanten	2.178	2.037	1.723
Bloedproeven	352	531	760
Programma Veilig Thuis			
Aantal meldingen Veilig Thuis	3.275	4.368	4.446

Financiën op orde: positief resultaat

De financiële resultaten over 2018 tot en met 2020 zijn hieronder samengevat.

Baten en lasten (x € 1.000) inclusief mutaties reserves	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Baten	38.428	44.040	42.142	60.071
Lasten	38.100	42.667	41.962	59.850
Resultaat	328	1.373	180	221
	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig

[1] Daarnaast 26.546 meldingen COVID-19

De jaarrekening 2020 sluit wederom met een positief resultaat Het positieve resultaat is overwegend incidenteel van aard is. De oorzaken zijn hogere inkomsten uit aanvullende dienstverlening, zoals meer inzet voor forensische geneeskunde en uitbreiding van diverse aanvullende diensten. Naast deze meevallers heeft de GGD hogere personeelskosten gerealiseerd door een hoog ziekteverzuim in de jeugdgezondheidszorg.

Algemene reserve
Conform het financieel herstelplan heeft de GGD uit de positieve resultaten de algemene reserve opgebouwd tot een bedrag van € 1.066.000. Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

Verloop algemene reserve (x € 1.000)	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021
Stand 1-1	-/- 186	142	1.066	1.287
Opbouw uit resultaat	328	924	221	0
Aanwending				-/-545
Stand 31-12	142	1.066	1.287	742

Het opgebouwde vermogen geeft GGD financieel meer ruimte om tegenvallers op te kunnen vangen en te investeren in het op orde van de bedrijfsvoering. In 2021 wordt eenmalig een bedrag van € 545.000 uit de reserves aangewend voor maatregelen informatiebeveiliging en privacybescherming en de eenmalige kosten voor de doorontwikkeling 2019-2023 en de aanpassing van de management-structuur bij JGZ. Door de onttrekking aan de algemene reserve is in 2021 geen bijdrage van gemeenten nodig. Het is wel belangrijk dat de algemene reserve wordt gevoed met de toevoeging van het resultaat 2020. Hiermee blijven voldoende middelen beschikbaar om deze onttrekking in 2021 te doen en de buffer van voldoende omvang blijft om de risico's in 2022 op te vangen.
In de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland-Noord zijn uitgangspunten opgenomen rond het weerstandsvermogen. Volgens deze regeling is de weerstandscapaciteit aanwezig bij de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling en beperkt noodzakelijk geachte algemene reserve bij de GGD tot maximaal 2,5% van de uitgaven. De algemene reserve van de GGD bedraagt € 1.066.000 positief na verwerking van de resultaatbestemming 2019. De risico's uit normale bedrijfsvoering zijn ingeschat op € 710.000 (zie pagina 45 e.v. jaarstukken 2020). Bij de resultaatbestemming 2020 wordt een voorstel gedaan om conform het financieel herstelplan de algemene reserve te versterken uit de bestemming van het resultaat over 2020.

Accountantscontrole
De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen in de jaarrekening. In deze controleverklaring is er een oordeel opgenomen over de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de financiële rechtmatigheid. Met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid geeft de accountant een goedkeurende verklaring.
In 2020 is verder gewerkt aan het wegnemen van tekortkomingen bij het naleven van de inkoopregels. In 2020 zijn oude contracten opnieuw aanbesteed en zijn de interne procedures verder verbeterd. Hierdoor is het aantal incomplete dossiers teruggebracht van zestien naar vier. Uiteindelijk vallen de bedragen van deze 4 laatste inkoopdossiers binnen de controlemarges (materialiteit) waardoor de

accountant een goedkeurend oordeel geeft over de rechtmatigheid. Deze laatste dossiers worden in 2021 opgelost.

Bijgevoegd treft u het accountantsverslag aan. Het accountantsverslag geeft inzicht in de uitgevoerde controlewerkzaamheden en significante bevindingen of risico's. Tijdens de interim- en eindejaars-controle is vastgesteld dat de interne beheersing op organisatieniveau nog in ontwikkeling is. De accountant heeft geen significante tekortkomingen of risico's gesignaleerd.

Dwingende spoed bij inkopen COVID-19
De Aanbestedingswet biedt mogelijkheid om af te wijken van het inkoopbeleid indien sprake is van 'dwingende spoed'. Het ministerie van VWS acht het gerechtvaardigd dat GGD'en een beroep op deze uitzonderingsgrond en verwijst naar de door COVID-19 veroorzaakte noodsituatie.
De GGD heeft elf leveranciers ingeschakeld, waarbij vanwege dwingende spoed niet in alle gevallen de termijnen van een reguliere of verkorte aanbesteding in acht konden worden genomen.

Voorstel resultaatbestemming
De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 221.000. Op grond van de bepalingen in de Gemeenschappelijke regeling GGD HN besluit het algemeen bestuur of dit saldo:
a. geheel of gedeeltelijk zal worden gereserveerd conform een door het algemeen bestuur vast te stellen reserveringsbeleid;
b. geheel of gedeeltelijk zal worden gebruikt voor extra investeringen;
c. geheel of gedeeltelijk zal worden uitgekeerd aan de deelnemers in de verhouding waarin zij overeenkomstig de in artikel 29 bedoelde verdeelsleutel bijdragen in het exploitatietekort.

Over het reserveringbeleid hebben gemeenteraden van de deelnemende gemeenten afspraken gemaakt in de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland-Noord (FUGR). Hierin is afgesproken dat een algemene reserve is toegestaan om de autonome ontwikkelingen in de bedrijfsvoering af te dekken met een maximale omvang van 2,5% van de lasten van het betreffende jaar. Bij de besluitvorming over de Kadernota 2022 alsmede over de 1e Begrotingswijziging 2021 hebben veel van uw gemeenteraden verzocht om de algemene reserve opnieuw op te bouwen conform het financieel herstelplan 2018 om zodoende risico's indien zij optreden op te kunnen vangen. Het algemeen bestuur heeft dit overgenomen in haar besluit. Om die reden wordt dan ook het voorstel tot resultaatbestemming voorgelegd om het positief resultaat van € 221.000,- toe te voegen aan de algemene reserve conform het financieel herstelplan.

Advisering klankbordgroep financiën GGD
De Jaarstukken 2020 zijn op 6 april 2021 nagezien door de klankbordgroep financiën van GGD Hollands Noorden en akkoord bevonden. Het dagelijks bestuur heeft hiervan kennisgenomen.

Advies
Wij stellen u voor om het Algemeen Bestuur te adviseren om in de vergadering van 7 juli 2021 het volgende besluit te nemen:
1. Vaststellen van de jaarstukken 2020;
2. In te stemmen met de resultaatbestemming (toevoeging van het positief resultaat van € 221.000,- aan de algemene reserve conform het financieel herstelplan).

Indienen zienswijzen
Uw zienswijzen zien wij met belangstelling tegemoet voor 25 juni 2021. U kunt deze (bij voorkeur digitaal) toezenden aan de directiesecretaris Yvonne Koopen via ykooopen@ggdhn.nl.

Voorafgaand aan de behandeling in uw raden, vinden in de diverse regio's nog raadsinformatie-avonden plaats, waar we u uiteraard graag hopen te ontmoeten en altijd bereid zijn uw eventuele vragen over de stukken te beantwoorden.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur,

P. Kos,
voorzitter,

E.J. Paulina,
secretaris-directeur.